

# Marktdossier Fietsparkeervoorzieningen

## Fietsparkeervoorzieningen

**Allereerst een bericht van 2 november 2016:**

### **180 miljoen extra voor fietsparkeren bij stations**

'Rijk, provincies, vervoerregio's en gemeenten gaan € 80 miljoen extra investeren in de uitbreiding van fietsstallingen bij treinstations. Deze afspraak staat in het bestuursakkoord 'Fietsparkeren bij stations' dat in december wordt ondertekend. Met deze extra investering worden de meest urgente fietsparkeerproblemen aangepakt.'

Staatssecretaris Sharon Dijksma (IenM, PvdA) kondigde dit nieuws dinsdag aan in een brief aan de Tweede Kamer. Daarin meldt zij ook dat het Rijk 40 miljoen hieraan zal bijdragen en de decentrale overheden de andere 40 miljoen vrijmaken. De komende maanden zal duidelijk worden welke locaties gaan profiteren van deze extra investering. Het bestuursakkoord dat ook met de NS, ProRail en reizigersorganisaties wordt gesloten, is een vervolg op het programma 'Actieplan Fietsparkeren' (uit 2011). In dat Actieplan was al 221 miljoen gereserveerd voor fietsparkeren bij stations.

Het voorgaande geeft een goed beeld van de ontwikkelingen op het gebied van fietsparkeren maar ook het belang van fietsparkeren. Om effectief van de fiets gebruik te maken is het van belang dat het niet teveel tijd kost om te stallen en dat de fiets ook weer heel gebruikt kan worden voor de terugweg. Al sinds 1990 is hier uitdrukkelijk beleid op. Voor verplaatsingen van 5 tot 10 en soms wel 20 kilometer is de fiets het aangewezen vervoermiddel, zo wordt in ieder geval in Master Plan Fiets uit 1990 en door de Fietsersbond en fietsberaad over de Fiets gesproken. Het fietsgebruik wordt door een samenhang van overheidsorganisaties en publiek maatschappelijke organisaties ook al tientallen jaren gestimuleerd. Het steeds toenemende fietsgebruik blijkt, niet onlogisch, steeds weer te leiden tot een grote vraag naar fietsparkeervoorzieningen. Als die er in onvoldoende mate zijn dan leidt dat weer tot in de weg staande en liggende fietsen met al de bijbehorende onvrede hierover.

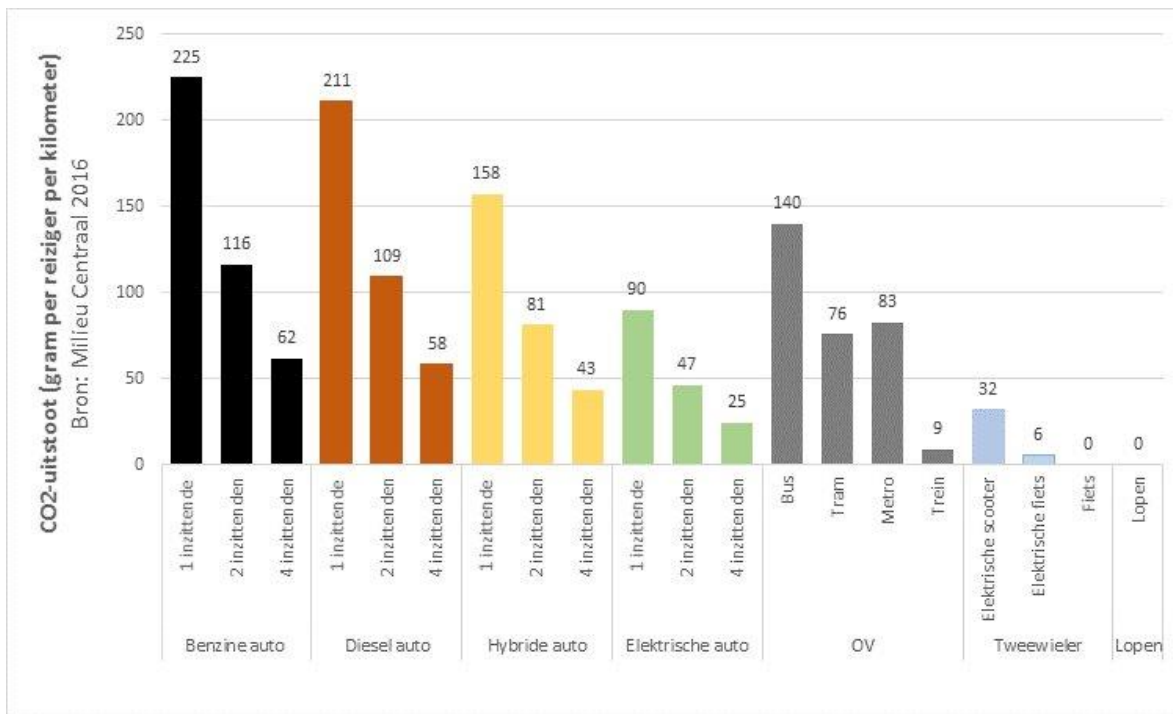
Al in juni 1990 concludeerde de regering in het Tweede Structuurschema dat de groei van het autogebruik gehalveerd moest worden en dat zeker voor afstanden van tussen de 5 en 10 kilometer de fiets een bijzonder gebruiksvriendelijk alternatief is.

Onderdeel van dat plan is ook het verbeteren van fietsparkeervoorziening zeker in relatie tot openbaar vervoer voorzieningen. Toen was er sprake van knelpunten bij het parkeren van fietsen. Fout 'geparkeerde' fietsen vormden obstakels bij bijvoorbeeld stations. Ambitieuze plannen om het aantal fietsparkeerplaatsen te vergroten zijn in de jaren daarna uitgerold En die uitrol gaat nog steeds door! In de jaren '90 was de verwachting dat er ongeveer 100.000 fietsparkeerplaatsen alleen al bij NS stations bij zouden moeten komen. Rond 2015 zijn dat er al 400.000 en de verwachting is dat 600.000 fietsparkeerplaatsen in 2020 misschien niet eens genoeg is. Het toenemende fietsgebruik leidt dus duidelijk tot de behoefte aan steeds meer fietsparkeer plekken zowel bij openbaar vervoer als ook bij kantoren en scholen.

Het complete rapport evaluatie Master Plan Fiets is hier te vinden

<http://www.fietsberaad.nl/library/repository/bestanden/Eindrapport%20Masterplan%20Fiets.pdf>):

Onderstaande tabel geeft een mooi overzicht van de CO2 uitstoot per kilometer. Lopen en de fiets dragen niet bij aan de CO2 uitstoot



Welk vervoermiddel stoot de minste CO2 uit? Bron Milieu centraal 20 mei 2016

Het verder ontwikkelen van het fietsgebruik gaat gelukkig volop door en overheden en private partijen werken nauw samen om hieraan een bijdrage te leveren. Onder meer in 'Tour de force' de naam voor de agenda fiets van 2015-2020. Daarmee willen de gezamenlijke overheden werken aan een aantal maatschappelijke uitdagingen door 'de kracht van de fiets' te benutten. Nog steeds wordt het belang van fiets parkeren hier nadrukkelijk genoemd. Sectie FIPAVO van Vereniging Straatmeubilair is hier dan ook bij betrokken en draagt hieraan bij  
<http://www.fietsberaad.nl/?repository=Document+Tour+de+Force>

Om goed overleg te hebben is vanuit het Master Plan Fiets (waarin overheid en fietsersbond samenwerken) aangegeven dat het van belang is dat de fietsparkeerbranche zich georganiseerd zou hebben. Echter, begin jaren negentig was deze branche nog niet verenigd. Op aangeven vanuit de overheid is door leveranciers van fietsparkeervoorzieningen een branche organisatie opgericht, die ging heten de branchevereniging voor Fietsparkeervoorzieningen FIPAVO en is rond 1994 opgericht. In 2004 is deze verbreed tot Vereniging Straatmeubilair waarvan de FIPAVO een van de secties is.

### FietsParKeur

In de jaren negentig bleek uit een onderzoek van de consumentenbond dat de fietsparkeervoorzieningen onvoldoende aan de wensen van de consument voldeden. Fietsen konden bij het stallen gemakkelijk beschadigd raken doordat bijvoorbeeld alleen het voorwiel ingeklemd zat. 'voorwiel mollers' worden dergelijke stallingen genoemd omdat hierdoor gemakkelijk een slag in het voorwiel kan komen. Daarnaast was de ruimte tussen de fietsen te klein waardoor ze vaak in elkaar haakten, met als gevolg in ieder geval irritatie voor de gebruiker en veelal ook beschadigingen aan de fiets. Een maat voor die afstand is de hart op hart afstand. Voor het bevestigen van sloten voor diefstalpreventie was veelal geen of onvoldoende voorziening. Dat, terwijl de vaardigheden en het materieel van fietsendieven wel verder ontwikkelde. Deze constatering van de consumentenbond waren reden voor de oprichting van stichting FietsParKeur die kwaliteitseisen voor fietsparkeervoorzieningen is gaan opstellen. Vanaf 1999 werken fietsersbond, consumentenbond, Vereniging Nederlandse Gemeenten en FIPAVO, hierin samen om passende kwaliteitseisen op te stellen en te

onderhouden. Dat heeft geleid tot normstellende documenten voor zowel enkel laags als dubbellaags stallen. U vindt ze op [fietsparkeur.nl](http://fietsparkeur.nl)

### **Duurzaamheid en circulaire economie**

Als een gebouw voldoende fietsparkeervoorzieningen heeft dan kan dit bijdragen tot een hogere Breeam score. Breeam is een duurzaamheidsindex die veel gebruikt wordt om de duurzaamheid van een gebouw te beoordelen. Een hogere Breeam score draagt bij aan een hogere marktwaarde van het gebouw en daarmee is een investering in voldoende fietsparkeervoorzieningen er een die zich hiermee deels terugverdient. Zie; [https://www.breeam.nl/sites/breeam.nl/files/bijlagen/091001\\_BRL\\_2010-v1.0\\_BREEAM\\_NL\\_Nieuwbouw\\_Transport\\_.pdf](https://www.breeam.nl/sites/breeam.nl/files/bijlagen/091001_BRL_2010-v1.0_BREEAM_NL_Nieuwbouw_Transport_.pdf)

Veel van de producenten hebben 14001 en de CO2 prestatieladder en FSC keurmerk.

Circulair Economie is een van de aandachtgebieden waarbij veel aandacht is voor het ontwikkelen van producten en diensten die zoveel mogelijk circulair zijn. Daarvoor is Vereniging Straatmeubilair, en daarmee de sectie FIPAVO actief in overleggen met gemeenten, ministerie van I&M en MVO Nederland. Verder zijn de leden getraind in het ontwikkelen van circulaire business modellen en ontwerp strategieën ondermeer op basis van de uitgave 'products that last' van de TU Delft.

### Ontwikkelingen fietsdetectiesystemen

Voor het beheer van fietsparkeervoorzieningen wordt het steeds belangrijker om meer te weten over het gebruik van de fietsparkeervoorzieningen. Steeds meer worden fietsdetectiesystemen ontwikkeld en gebruikt zodat de beschikbaarheid van de parkeerplekken sneller duidelijk wordt en het gebruik ook efficiënter kan worden ondermeer door toepassing van informatie en communicatie technologie.

### SMART fietsparkeren

Een nieuwe ontwikkeling bij het fietsparkeren is het gebruik maken van steeds meer elektronica en communicatie technologie ook op de fietsparkeervoorzieningen zodat deze bijvoorbeeld door kunnen geven of ze bezet zijn. Hiermee kan het beheer van fietsenstallingen en het nog beter informeren van de fietser over parkeermogelijkheden een verdere vlucht nemen.

Mogelijke manieren om de beschikking te krijgen over straatmeubilair:

- Leasen
- Aankoop specifieke producten.
- Aankoop door een aanbesteding. Aandachtspunten bij aanbesteden van fietsparkeervoorzieningen zijn bijvoorbeeld:
  - Binnen de aanbestedingsregels is deze wel toegestaan en geeft de aanbestedende partij de mogelijkheid om op een efficiënte manier terugkoppeling en wellicht suggesties te krijgen van de leveranciers over de plannen voor de aanbesteding.
  - Let op de aanbestedingsgrens die is momenteel 200.000 Euro.
  - Industrieel Eigendom is voor veel van het uit ontwikkelde straatmeubilair vastgelegd. Aanbestedende partijen zijn er wettelijk aan gehouden dit te respecteren.

Soorten fietsparkeervoorzieningen

- Enkellaags
- Dubbellaags
- Met overkapping
- Met FietsParKeur; fietsparkeersystemen met dit keurmerk zijn getest met verschillende veelgebruikte fietsen. Fietsenrekken die aan het FietsParKeur Keurmerk voldoen zijn goed te gebruiken met al de geteste veelgebruikte fietsen.
- Etc.

Sectie FIPAVO van Vereniging Straatmeubilair:

Doel platform bieden voor kennis en ervaringsuitwisseling. Zo is er regelmatig overleg met de Fietsersbond, PIANOo, het CROW en heeft de sectie FIPAVO een afvaardiging in Stichting FietsParKeur.

De sectie FIPAVO is onderdeel van Vereniging Straatmeubilair

<http://www.straatmeubilair.org/over-ons/secties/> Leden sectie

Belangrijke aandachtspunten bij aankoop van fietsparkeervoorzieningen

- Duurzaamheid
- Plaats in de omgeving hoe staat het in de openbare ruimte
- Total Cost of Ownership. Dus de totale kosten voor het aanschaffen, plaatsen instandhouden (zoals on en weer afvoeren danwel hergebruiken van de fietsparkeervoorziening).
- Garanties en mogelijkheid van nalevering gelijke producten
- Je koopt voor de gebruiker
- Veiligheid en comfort voor de gebruiker (zeker ook in verband met de gewenste blijvende acceptatie van het fietsparkeersysteem)
- Schade. Kan er bijvoorbeeld een slag in het wiel komen door gebruik van de betreffende fietsparkeervoorziening
- Anti diefstal. Is het aan brengen van sloten gemakkelijk?
- Voor een uitgebreid overzicht van te stellen eisen en aandachtspunten voor fietsparkeervoorzieningen kan gekeken worden naar het normstellend document FietsParKeur op <http://www.fietsparkeur.nl/normtekst%20dubbellaags.pdf> Gebruikersgemak

Verwijzingen

- FietsParKeur
- Fietsersbond
- CROW
- Pro Rail
- NS OV fiets